

Blir det världsrekord,

När det gäller travhästar sätts det nya världsrekord ganska ofta. Där har man uppdelat i olika kategorier - tvååriga, treåriga, äldre, ston, hingstar och valacker, etc och befinner man sig i USA får man höra om nya rekord i parti och minut.

Men med galopphästar är det ganska tyst vad den saken anbelangar, förutom att något banrekord slås då och då. Vad beror det på?

Det forskas i ämnet och här är några teorier.

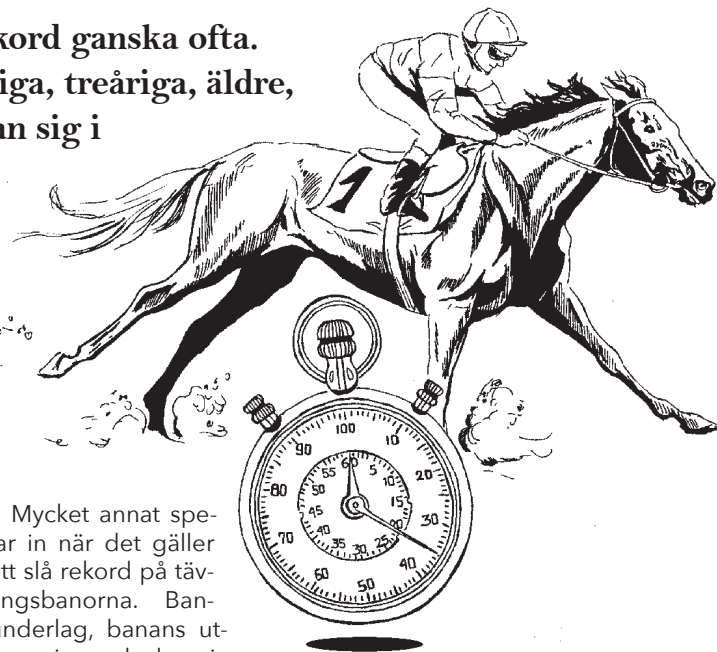
TEXT: Helena Mansén

För både trav- och galopphästar har det på stuterier under lång tid bedrivits en medveten selektiv avel för att få fram allt bättre individer. Mycket kort beskrivet betyder det att man har valt ut de snabbaste, uthålligaste och hållbaraste hästarna, med gener som man tror - och noga studerat - att de passar för varandra för att deras föl ska ärvta dessa egenskaper, helst i ännu högre grad. Exteriören är förstås också betydelsefull, då den står i samklang med nämnda egenskaper.

För travhästar tittar man också på travsäkerhet och travteknik. Temperamentet är viktigt för båda kategorierna. Hästar som är lugna och coola men som tänder till när de ska prestera och har en stark vinnarinstinkt, är vad man gärna eftersöker.

Men är det så lätt, som att para den bästa hingsten med det bästa stoet - och då få en ännu bättre elitavkomma?

Nej, naturen väljer vilka gener den tycker ska plockas fram till de olika avkommorna. Det kanske inte alla blir som man hoppats på. Vissa hingstar nedärver sina egenskaper mycket bra, andra inte. Samma när det gäller stona. Vissa hingstar och ston passar bättre ihop än andra. Kanske är det just det som är en stor del av tjusningen med hästuppfödning - att försöka hitta de rätta föräldrarna för att få fram den allra bästa individen.

Mycket annat spelar in när det gäller att slå rekord på tävlingsbanorna. Banunderlag, banans utformning och dosering, vind m.m.

Travhästen slår många rekord inom sitt gebit - men den kommer aldrig upp i en galopphästs hastighet. Galopp är den snabbaste gångarten och det engelska fullblodet den snabbaste hästrasen. Förutom quarterhästen som rent generellt är snabbast på mycket korta distanser upp till 400 meter.

I ett travlopp mäts den genomsnittliga tiden från start till mål i kilometertid. I en galopplöpning anges den faktiska tiden från start till mål över den aktuella distansen. Galopphästen är mer beroende av ett underlag som kan dämpa den enorma belastning det innebär för när den är uppe i ca 65 km/h och då det blir ca 14 ton på en enda hov som sätts i marken.

När det gäller travhästen har man över tid kunnat göra barna allt snabbare, med hårdare underlag (som travhästen tål bättre än galopphästen) och högre dosering i kurvorna. I travsporten har man också kunnat förbättra teknik vad gäller

eller...?

Sebastian K. - svensk världsrekordhållare inom travsporten på översta bilden. Nedan - svenskränade Hurricane Red med Jacob Johansen vinner före norsktränade Over The Ocean - två av Skandinavien bästa hästar som galopperar mycket, mycket fort, utan att slå världsrekord. Foto: Helena Mansén/Stefan Olsson/Svensk Galopp

hästens trav, med bl a balansering, utrustning m.m. - vilket medverkat till att hästen kunnat trava snabbare.

En galopphäst springer alltid så fort en häst kan. Till skillnad från travhästen som - i och med travet är den näst snabbaste gångarten - aldrig går för fullt, och har inombords resurser för att renodla sin teknik ännu mer, för att trava ännu snabbare.

Ett mycket känt världsrekord vad gäller galopphästar är den fantastiske Triple Crown-vinnaren Secretariats på Belmont Park 1973, över 2400 m på 2.24:00. Det står sig än idag.

Ett annat är Dr Fager som löpte 1600 m på 1:32 1/5 på Arlington Park 1968.

Det har slagits fler världsrekord, men de flesta är från 60-, 70-, 80- och 90-talen. Det allra snabbaste ett engelskt fullblod sprungit är när Winning Brew, ett 2-årigt sto år som 2008 galopperade 400 meter på 20,57 sek. Snabbare än till och med någon quarterhäst. Omvandlat till kilometertid är det 70,76 km/h.

Sebastian K. är en svenskuppfödd travhäst som när detta skrivs innehar världsrekordet över en mile, d v s 1609 m au-

tostart, med tiden 1.07,7. Rekordet sattes på Pocono Downs i Pennsylvania.

En teori om anledningen till att galopphästen väldigt sällan slår nya världsrekord är att fullblodsaveln - för att få fram renodlade galopphästar - har pågått i ca 300 år. Den moderna varmblodstravaren däremot kanske bara 100 år, om ens det. Kanske att galopphästen redan nått sitt fysiologiska max? Medan travhästen fortfarande har en bit kvar?

Detta är som sagt teorier - och det forskas mycket i ämnet, där man förutom trav- och galoppsport även jämför med människor och idrottsgrenar samt med greyhounds. Man spekulerar förstås i hur långt det kan gå - både vad gäller människor och djur. Finns det någon ände för utvecklingen av fysiska prestationer? Har man nått den redan? Eller kommer vi snart få se eller höra talas om en galopphäst som sätter nytt världsrekord?

Varför inte på nya hypermodernerna Bro Park, med dess vida omkrets, fina gräsbanor och långa upplopp? Det vill säga, om en häst av kalibern Secretariat 2.0 skulle dyka upp.... Men, vem vet?

Välkommen till närbelägna Bålsta och Stigsbergs Gård!

Vi hälsar Svensk Galopp välkomna till Upplands-Bro - och självfallet hoppas vi även att ni som är aktiva inom galoppsporten skall bli lite nyfikna på vår hästbutik i Bålsta!

Vi är en komplett butik med allt från ett brett sortiment av hästtäckan till strö och foder från KRAFFT, RS Mustang och Broogarden Dodson & Horrell.

www.stigsbergsgard.se info@stigsbergsgard.se 0171-52130

Stigsbergs Gård
Hästsportbutik
Tvätt, brodyr & lagning av hästtäckan